

Cum esset Paulus apud Felicem præsidem, vinculus a Judæis, tanquam homo seditiosus & pestifer accusatus, sperabat Felix, quod pecunia ei daretur a Paulo. Propter quod frequenter accersens eum Felix, loquebatur cum eo. Et quia non ita fuit factum, ipse judex non absolvit eum, sed reliquit cum Festo successori suo vincitum. *Act. 24.*

B.

Bacchanalia.

Omnis caro corruperat viam suam. Propter quod iratus Dominus misit diluvium in terram. *Gen. 6, 12.*

Tenebræ, quæ per tres dies durarunt, imago tenebrarum & cæcitatatis, qua homines laborant tribus diebus antecineralibus. *Exod. 10, 22.*

Sedit populus circa vitulum aureum manducare & bibere, & surrexerunt ludere, magna voce clamantes, ita ut Josue putaret, esse ululatum pugnae. Propterea 23000. de populo deleta. *Exod. 32, 6. & 28.*

Adhuc eorum erant in dentibus eorum, & ecce furor Domini concitatus in populum percussit eum plaga magna. *Num. 11, 33.*

Filii Benjamin rapuerunt 400. virgines, quæ exierunt de Silo ad ducendos choros. *Judic. 21, 21.*

Prin-

Principes Philistinorum, dum læti epularentur, cum cætera multitudine oppressi sunt ruina domus, cujus columnas Samson concusserat. *Jud. 16, 23. Et.*

Appollonius ab Antiocho missus venit Jerusalem cum exercitu ac pacem simulavit, sed omnes, qui ad spectaculum processerant, trucidavit. *2. Mach. 5, 25.*

Bella & Victoria.

Abraham cum paucis sociis suis debellavit quatuor reges, qui tamen ita potentes erant, quod ipsi terras multas vastabant, & tandem quinque reges de Pentapoli vicerunt, & illos de Sodoma & Gomorra spoliaverunt. Ipse vero Abraham spolia recuperavit, & Loth nepotem suum liberavit. *Gen. 14.*

Notandum, quod in bello justo, non tenetur homo inimicis suis pugnam prædicere, vel eos præmonere. Imo licet etiam eis insidias tendere. Sicut patet in Abraham. Et Josue octavo & decimo. Idem patet de Gedeone.

Contra Amalech, filios Israel impedire intentem, misit Moyses Josue ad pugnandum. Ipse vero in propria persona non ivit, sed in oratione permanit, & plus fecit orando, quam ille manibus feriendo. *Exod. 17.*

Filii Israel moti, valde animose aggressi sunt bellum, prohibente Moysè, contra Amalecitas & Chanaanos. Isti autem percutientes & concidentes.

Hanapi Exempla.

D

ciden-

identes filios Israel, persecuti sunt usque Horma. *Num. 14.*

Rex Arad pugnavit contra filios Israel, & duxit inde prædam. Illi vero, voto se Domino postea obligantes, vicerunt eum, & urbes hostium subverterunt. *Num. 21.*

Ex præcepto Domini pugnantes filii Israel contra Madianitas, tantam victoriam habuerunt, quod triginta duo millia virginum fuerunt in præda, & tamen de populo Israel non fuerunt, nisi duodecim millia pugnatorum, de quibus nec unus quidem in prælio mortuus est. *Num. 31.*

Vociferante populo & clangentibus tubis, sicut præceperat Josue, muri Hiericho corruerunt, & sic capta est civitas. *Jos. 6.*

Occasione prævaricationis Achaz, filii Israel fugati fuerunt ab illis de civitate Hai. Post expiationem autem peccati, ad præceptum Domini, capta fuit civitas & subversa. *Jos. 7, 8.*

Cum pugnaret Josue contra quoque reges, qui venerant ad destruendum Gabaonitas, misit Dominus super illos lapides magnos de caelo, & multo plures de lapidibus mortui sunt grandinis, quam quos gladio percusserunt filii Israel. Tunc ad vocem Josue stetit sol per spatium annis diei, ut posset delere funditus inimicos suos. *Josue 10.*

Notabile est autem, quod licet in acquisitione Terræ promissionis dicatur, quod Josue omnem terram percusserit cum regibus suis, & quod præter Gabaon, omnes debellando cepit, tamen

tamen legitur ibi: Dominus autem Israel pugnavit pro eo. Unde quamvis filii Israel mansu fortiter pugnant, tamen Deo attribuebatur victoria. *Ibidem.*

Post mortem Josue, filii Israel non leguntur ivisse ad prælium nisi prius consulto Domino, & sic iverunt. Et tradidit Dominus Chananzæum & Pherezæum in manus eorum. *Judic. 1.*

Multas gentes dimisit Dominus inter filios Israel, ut erudiret in eis Israelcm, & omnes qui non noverant bella Chananzæorum, & discerent filii eorum certare cum hostibus, & habere consuetudinem præliandi. *Judic. 3.*

Suscitavit Dominus Israel salvatorem nomine Ahud, qui percussit Egion regem Moab. Descenderuntque cum eo filii Israel, ipso in fronte gradiente, qui dixit ad eos: Sequimini me, tradidit enim Dominus inimicos nostros in manus nostras. Et percusserunt de Moabitis circiter decem millia. *Ibidem.*

Dixit Debora ad Barach: Surge, hæc est dies, in qua tradidit Dominus Sisaram in manus tuas. Perterruitque Dominus Sisaram & omnes currus ejus, ita ut omnis hostium multitudo usque ad interneconem caderet. *Judic. 4.*

In trecentis viris, qui manu ad os projectos aquas biberunt, liberavit Dominus Israel, de manu Madian & Amalech, qui erant in maxima multitudine tempore Gedeonis. *Judic. 7.*

Abimelech, filius Jeroboal ex concubina, interfecit septuaginta fratres super unum lapi-

dem ut solus posset dominari. Postea quædam mulier cerebrum ejus fregit, fragmen molæ jaciens super ipsum, dum obsideret turrim Sicheem, reddidit illi Dominus malum &c. *Judic. 9.*

Transiit Jephthæ ad filios Ammon, ut pugnaret contra eos, quos tradidit Dominus. Percussitque 20. civitates filiorum Ammon plaga magna nimis. *Judic. 12.*

Ex magna fortitudine, quam dedit Dominus Samsoni, multas victorias obtinuit de Philistæis, qui tunc gravi servitute opprimebant filios Israel. *Judic. 13.*

Sexcenti viri de tribu Dan venerunt in Lais ad populum quiescentem & securum, & percusserunt eos in ore gladii: urbemque incendio tradiderunt, nullo penitus ferente præfidium, eo quod procul essent a Sydone, & cum nullo hominum haberent quicquam societatis, aut commercii. *Judic. 18.*

Licet filii Israel juste moverentur contra filios Benjamin, & essent plures septuplum quam illi: tamen ipsi fortitudine & numero confidentes, bis fuerunt debellati. Postea vero coram Domino stentibus & jejunantibus dixit eis Dominus: Cras tradam eos in manus vestras, & tunc plenam victoriam habuerunt de ipsis. *Jud. 20.*

Tempore Heli sacerdotis, filii Israel debellati fuerunt a Philistæis: & postea quasi tentantes Deum, tulerunt arcem Domini secum, sperantes per eam præsumptuose victoriam habituros. Philistæi vero confortantes se mutuo,

ite-

iterum vicerunt eos, & arcem Domini ceperunt in prælio. *1. Reg. 4.*

Clamante ad Dominum Samuele pro filiis Israel, & sacrificium pro eis offerente, intonuit Dominus fragore magno super Philistæis, & cæsi sunt ab invicem inter seipsum & fugati. *Ibidem.*

Cum obsessi essent vici de Jabes Galaad a Nahas rege Ammonitarum, cito succurrit eis Saul. Nam cum multitudine bellatorum ingressus est castra, in vigilia matutina, & sic dispersi sunt inimici, ita ut non relinquerentur in eis duo pariter. *1. Reg. 11.*

Videns Jonathas, filius Saul, stationem Philistinorum, dixit ad armigerum suum: Non est a Domino difficile salvare in multis, vel paucis. Et accidit quasi miraculum a Deo, fuit enim multitudo per eos prostrata, & huc illucque diffusæ, ubique dispersa. *1. Reg. 14.*

Ad mandatum Samuelis percussit Saul Amalech, & apprehendit Agag regem Amalech vivum, omne autem vulgus interfecit. *1. Reg. 16.*

Mirabile quædam fuit inter David & Goliath Gethæum gigantem. David enim erat puer ineptus, & sine militaribus armis, ipse autem confidens in Domino, prævaluit adversus gigantem armatum, fortem & expertum: & hoc in funda & lapide, in nomine Domini. *1. Reg. 17.*

Audiens David, quod Amalecitarum succederunt Siceleg, & captivas duxerunt mulieres, consuluit Dominum, utrum deberet persequi latrunculos illos. Dixitque ei Dominus, perse-

D 3

quere,

quere, & cum quadringentis viris debellavit eos, & prædam integram reduxit. 1. Reg. 30.

Post multas persecutiones iniquas, quas Saul commovit in David, Philistæi pugnaverunt adversus eum, totumque pondus prælii versum est in Saul, ipse vero accipiens gladium, ex desperatione, irruit in eum. Mortuus est ergo Saul & tres filii ejus, & universi viri ejus. 1. Reg. 31.

Crudele bellum fuit inter 12. pueros David, & 12. ex parte Ishobeth filii Saul, quando mutuo se occiderunt. 2. Reg. 2.

Audierunt Philistæi, quod David unctus esset in regem super Israel, & ascenderunt universi, ut quærerent eum. Qui consuluit Dominum, & percussit eos. Alia vice accidit ei simile: Postea percussit iterum Philistæos, & tulit frænum tributi de manu eorum. Item percussit Moab, & factus est ei serviens sub tributo. Item percussit regem Soba, & de Syria duodecim millia virorum. Servavitque Deus David in omnibus, ad quæcunque profectus est. 2. Reg. 5, 8.

Videns Joab, quod præparatum esset adversum se prælium, & ex adverso, & post tergum dixit Abisai fratri suo: Si prævaluerint adversum me Syri, eris mihi adjutor. Si autem filii Ammon prævaluerint adversum te, auxiliabor tibi: Esto vir fortis, & pugnemus pro populo nostro, & civitate Dei nostri. Dominus autem faciet, quod bonum est in conspectu suo &c.

Inito

Inito prælio fugerunt omnes adversarii. 2. Reg. 10.

Bellum inhonestum habuerat Absalon contra patrem suum David, & male successit ei, & populo, qui eidem adhæsit: ut scias populum non posse proficere, qui malo principi injuste consentit. 2. Reg. 18.

Benadab rex Syriæ cum 32. regibus obsidebat Samariam, & victus fuit, & fugatus ad præceptum Domini, pugnantis contra eorum exercitum tantum pueris principum provinciarum qui erant 232. Sequenti anno venit iterum Benadab cum maximo exercitu, & ceciderunt centum millia peditum de Syris in die una, pro eo, quod dixerant, Deus est montium Domini, & non est Deus vallium. 3. Reg. 20.

Cum essent congregati rex Juda & rex Israel & rex Edom, ut pugnarent contra Moab, & magnum paterentur aquæ defectum, dixit Elisæus propheta: Alveus iste replebitur aquis. Insuper tradet Dominus Moab in manus vestras. 4. Reg. 3.

Samaria tamdiu obsessa fuit a rege Syriæ, quod vendebatur caput asini 8. siclis argenteis & quarta pars eadi stercoris columbini 5. argenteis. Sed ad verbum Elisæi, fugati sunt Syri, & ex hoc habuerunt maximam rerum abundantiam. 4. Reg. 6, 7.

Amasias rex Juda, obtenta victoria de Edom misit ad regem Israel, provocans eum ad prælium, sed fuit ab illo fugatus, magna præ-

D 4 mu-

murorum civitatis Hierusalem destructa fuit, occasione elationis ipsius Amasia. 4. Reg. 14.

Licet Jeroboam filius Joas rex Israel esset malus, & populus ejus, tamen Dominus per manum illius salvavit eos, & multa bona fecit eis. Eodem.

Bene & mirabiliter pugnavit Dominus pro Ezechia rege Juda, adversus Senacherib regem Assyriae, quando angelus Domini una nocte percussit de exercitu Senacherib 185000. Et ipse post a filiis suis occisus fuit. 4. Reg. 15.

Abia Rex Juda cum exercitu suo, videns, quod instaret bellum ex adverso, & post tergum, clamavit ad Dominum, & sacerdotes canere tubis ceperunt, & perterruit Dominus vulnerati ex Israel 50000. virorum fortium. Humiliatique sunt filii Israel vehementissime, & confortati filii Juda, eo quod sperassent in Domino. 2. Paral. 13.

Egressus est contra Asa regem Juda Zara Aethiops cum exercitu suo decies centenis millibus, & invocavit Asa Dominum, dicens: Domine, non est apud te ulla distantia, utrum in paucis auxiliaris, aut in multis &c. Sequitur: Exterritus itaque Dominus aethiopes, & ruerunt usque ad internecionem, quia Domino cadente contriti sunt. 2. Paral. 14.

Congregati sunt filii Moab & Ammon, ut pugnarent contra Josaphat. At ille contulit se totum ad rogandum Dominum. Cumque cepissent cantores Domini laudes canere, vertit Do-

Dominus insidias adversariorum in seipso, & mutuis vulneribus ceciderunt. 2. Paral. 20.

Phacee filius Romeliae rex Israel occidit de Juda centum viginti millia in una die omnes viros bellantes, eo quod reliquissent Dominum. 2. Paral. 28.

Victoriam, quam dedit Dominus populo Israel per manum Judith, famosa est, ut in lib. Judith quasi per totum. Unde ipsa dixit, occiso Holoferne: Dominus omnipotens nocuit eum, & tradidit in manu feminae, & confudit eum. Judith. 16.

Videns Judas Machabaeus exercitum Seronis magnum, sociis timentibus ait: Facile est concludi multos in manu paucorum, & non est differentia in conspectu Dei caeli liberare in multis; vel in paucis &c. Et contritus est Sero & exercitus. Idem Machabaeus cum tribus millibus virorum, qui tegumenta & gladios non habebant, debellavit Gorgiam cum magno exercitu. 1. Mach. 4.

Venit Baechides in virtute multa, ut pugnaret contra Jonatham, & dixit Jonathas ad suos, pugnemus & clamemus in caelum, ut liberemur de manibus inimicorum nostrorum, quod & factum est. 1. Mach. 9.

De Juda Machabaeo satis notabile est, quod cum toties pugnaverit, & tot probitates fecerit, quandocunque pugnaturus oravit, & divinum auxilium invocavit, semper vicit. In duobus autem praecipuis bellis orasse non legitur. Unum

58 *Benedictio, qua Deus homini benedicit.*

fuit contra Antiochum Eupatorem: Secundum contra Bacehidem & Alcinum, & tunc ipse in prælio cecidit. 1. *Mach.* 6.

Benedictio, qua Deus homini benedicit.

Creavit Dominus hominem ad imaginem & similitudinem suam masculum & feminam creavit illos, benedixitque eis, & ait: Crescite & multiplicamini, & replete terram. *Gen.* 1.

Benedixit Dominus Noe, & filiis, & dixit ad illos: Crescite &c. terror vester &c. sit super cuncta animalia &c. *Gen.* 9.

Dixit Dominus ad Abraham: Egredere de terra tua, benedicam tibi & magnificabo nomen tuum, erisque benedictus. *Gen.* 12.

Super Ismael exaudivi te, dixit Dominus ad Abraham, Et ecce benedicam ei, & augebò, & multiplicabo eum valde. *Gen.* 17.

Dominus benedixit Isaac, & locupletatus est, & ibat proficiens. *Gen.* 26.

Loquens Jacob Domino, & avunculo suo Laban, ait: Modicum habuisti, antequam venire ad te, & nunc dives es effectus, benedixitque tibi Dominus ad introitum meum. *Gen.* 30.

Jacob in oratione luctans cum angelo ait: Non dimittam te, nisi benedixeris mihi: sequitur. Et benedixit ei in eodem loco. *Gen.* 31.

Benedixit Dominus domui Ægyptii propter Joseph, & multiplicavit tam in ædibus, quam in agris cunctam substantiam ejus. *Gen.* 39.

Ha-

Benedictio, qua homo benedicit Deo. 59

Habitavit arca Domini in domo Obededom Gethæi tribus mensibus, & benedixit Dominus Obededom & omnem domum ejus. 2. *Reg.* 6.

Operibus manuum ejus benedixisti, & possessio ejus crevit in terra. *Job.* 1.

Dominus benedixit Job in novissimis magis, quam in principio. *Job.* 42.

Ascensus in cælum Salvator, eduxit discipulos suos in Bethaniam, & elevatis manibus suis benedixit eis. *Luc.* 24.

Desideranda est illa benedictio, quam dabit Dominus electis in die judicii, quando dicturus est: Venite benedicti patris mei. *Matth.* 25.

Benedictio, qua homo benedicit Deo.

Melchisedech rex Salem occurrens Abraham revertenti a corde, ait: Benedictus Dominus excelsus, quo protegente, hostes in manibus tuis sunt. *Gen.* 14.

Obtenta victoria de Sisara, Debora & Barach cecinerunt dicentes: Qui sponte obrulisti de Israel animas vestras ad periculum, benedicite Domino. *Judic.* 5.

Post victoriam quam dedit Deus David de Goliath Philistæo, dicitur fecisse psalmum: Benedictus Dominus Deus meus, qui docet manus meas ad prælium. 1. *Reg.* 17.

Cum audisset Hiram verba Salomonis, lætatus est valde, & ait: Benedictus Deus, qui dedit David filium sapientissimum super populum hunc. 3. *Reg.* 5.

Ædi-

Ædificato templo, dixit Salomon coram universo populo: Benedictus Deus Israel, qui locutus est ex ore suo ad David patrem meum. *3. Reg. 8.*

Fecit David principem ad confitendum Domino Aſaph, & fratres ejus: sequitur, Benedictus Dominus Deus Israel ab æterno usque in æternum extremum, & dicat omnis populus, Amen. *1. Paral. 16.*

David rex lætatus est gaudio magno, & benedixit Domino coram universa multitudine. *Eodem.*

Videns Esdras animum Artraxerxis bonum erga Judæos, dixit: Benedictus Deus patrum nostrorum, qui dedit in corde regis, ut glorificaret domum Domini. *1. Esd. 7.*

Completo muro civitatis Hierusalem sub Esdra & Nehemia, dixerunt Levitæ, fugite & benedicite Deo nostro ab æterno & usque in æternum. *2. Esd. 9.*

Cum aperuisset Esdras librum legis, stetit omnis populus, & benedixit Esdras Domino Deo voce magna, & respondit omnis populus, Amen. *2. Esd. 8.*

Sara filia Raguelis, cum compleret orationem, dixit: Benedictum est nomen tuum Deus patrum nostrorum. *Tob. 3.*

Filium suum instruens Tobias dixit inter cætera: Omni tempore benedic Deum, & pete ab eo, ut vias tuas dirigat. *Tob. 4.*

Raguel & uxor ejus videntes, quod Tobiam juniorem non læserat dæmonium, dixerunt:

Be-

Benedicimus te Domine Deus Israel, quia non contigit nobis, quemadmodum putabamus. *Tob. 8.*

Sollicite monuit Tobiam, & filium ejus Raphael, ut benedicerent Deum cæli, & narrarent omnia mirabilia ejus. *Tob. 12.*

Recuprato visu & auditis sermonibus Raphaelis, aperiens Tobias os suum, benedixit Dominum & dixit: Magnus es Domine in æternum &c. *Tob. 16.*

Ozias princeps populi Israel, videns Judith cum capite Holofernis, dixit: Benedictus Dominus, qui creavit cælum & terram. *Judith. 13.*

Danieli nocte per visionem mysterium revelatum est, & benedixit Deo cæli, & ait: Sit nomen Domini benedictum a sæculo, quia sapientia & fortitudo ejus sunt, & ipse mutat tempora & ætates. *Dan. 2.*

Ananias & socii ejus missi in caminum ignis ambulabant in medio flammæ laudantes & benedicentes Domino. Et rex Nabuchodonosor postea viso tanto miraculo, ait: Benedictus Deus Sidrach, Misach &c. *Dan. 3.*

Obtenta de hostibus victoria, & ædificato altari sub Juda Machabæo, filii Israel adorarunt, & benedixerunt in cælo Deum, qui prosperavit eos. *1. Mach. 4.*

Propter Heliodorum volentem spoliare templum Domini, divina virtute terribiliter flagellatum, Benedixerunt omnes Deum, quia magnificabat locum suum &c. *2. Mach. 3.*

Ma-

62 *Benedictio, qua homo homini benedicit.*

Machabæus & qui cum eo erant, videntes auxilium a Deo sibi missum, benedixerunt simul misericordem Dominum, & convaluerunt animis. 2. *Mach.* 11.

Nato Joanne Baptista, apertum est os Zachariæ, & prophetavit dicens: Benedictus Dominus Deus Israel. *Luc.* 1.

Cum inducerent puerum Jesum parentes ejus in templum, Simeon accepit eum in ulnas, & benedixit Deum dicens: Nunc dimittis serum tuum Domine &c. *Luc.* 2.

Post ascensionem Domini erant in templo laudantes & benedicentes Deum. *Luc.* 24.

Tribulationes patiens Paulus dicebat: Benedictus Deus & pater Domini nostri Jesu Christi. Similiter Petrus: Benedicere Deum, est quasi opus, vel officium paradisi. 2. *Cor.* 1. 1. *Pet.* 1.

Omnes audivi dicentes sedenti in throno & agno: Benedictio & honor & potestas in sæcula sæculorum. *Apoc.* 5.

Benedictio, qua homo homini benedicit.

Melchisedech rex Salem occurrens Abraham benedicens & ait: Benedictus Abraham Deo excelso &c. *Gen.* 14.

Benedixit Isaac Jacob dicens: Det tibi Deus de rore cæli & pinguedine terræ, abundantiam frumenti & vini. *Gen.* 28.

Cum Esau ejulatu magno fletet, Isaac dixit ad eum: In pinguedine terræ & rore cæli desuper

Benedictio, qua homo homini benedicit. 63

super erit benedictio tua, vives in gladio, & fratri tuo servies. *Ibidem.*

Introdixit Joseph patrem suum Jacob ad Pharaonem, qui benedicens illi, & interrogatus ab eo, quot sunt dies annorum vitæ suæ. *Gen.* 47.

Benedixit Jacob filio suo Joseph, & ait: Deus, in cujus conspectu ambulaverunt patres mei, benedicat pueris istis, loquebatur de Manasse & Ephraim, quos pater eorum rogaverat per patrem benedici. Postmodum etiam benedixit Jacob singulis filiis suis benedictionibus propriis. *Gen.* 49.

Locutus est Dominus ad Moysem dicens: Sic benedicetis filiis Israel: Benedicat tibi Dominus & custodiat te, ostendat tibi Dominus faciem suam. *Num.* 6.

Extendens Aaron manum ad populum benedixit eum. *Levit.* 9.

Dixit Balaam filius Beor ad Balach: ad benedicendum adductus sum, benedictionem prohibere non valeo. *Num.* 23.

Non pernoctabit apud te pignus pauperis, sed statim reddes ei ante solis occasum, ut dormiens in vestimento suo benedicat tibi. *Deut.* 24.

Moyse homo Dei benedixit filiis Israel ante mortem suam, & ait: Dominus de Sinai venit, & de Seir ortus est nobis. *Deut.* 33.

Vocavit Josue Rubenitas & Gadditas & dimidiam tribum Manassen, dixitque ad eos: Fecistis omnia, quæ vobis præcepit Moyse, benedixitque eis, & dimisit eos. *Josue.* 22.

In

64 *Benedictio, qua homo homini benedicit.*

In cantico pro victoria habita de Sisara dicitur: Benedicta inter mulieres Jahel uxor Aber Cinaï, & benedicatur in tabernaculo suo. *Judic. 5.*

Noemi videns Ruth nurum suam a Booz fuisse honoratam, dixit: Benedictus sit a Domino, quoniam eandem gratiam, quam præbuerat vivis, servavit mortuis. *Ruth. 2.*

Comprehenderat Booz Ruth, quæ ad Deum Israel confugerat, & ait: Benedicta es a Domino filia, quia priorem misericordiam posteriore superasti. *Ruth. 3.*

Heli benedixit Elcanæ & uxori ejus, dixitque ei: Reddat tibi Dominus semen de muliere hac pro senore, quod commodasti Domino. *1. Reg. 2.*

Nuntiaverunt Ziphæi Sauli, quod David latitaret apud eos: Dixitque Saul: Benedicti vos a Domino, quia doluistis luctum meum. *1. Reg. 23.*

Nuntiatum est David, quod viri Jabes Galaad sepelissent Saul, dixitque ad eos: Benedicti vos a Domino, qui fecistis hanc misericordiam cum Domino vestro Saul, & sepelistis eum. *2. Reg. 2.*

Convertit rex Salomon faciem suam & benedixit omni ecclesie Israel: Omnis autem ecclesia Israel stabat. *3. Reg. 8.*

Cum compleretur David, offerens holocausta & pacifica, benedixit populo in nomine Domini, & dimisit universis per singulos a viro usque ad mulierem tortam panis. *2. Paral. 16.*

Ap:

Blasphemia.

65

Apprehendens Raguel dextram filie suæ, dextræ Tobie tradidit, dicens: Deus Abraham, Isaac, & Jacob vobiscum sit, & ipse conjugat vos, impleatque benedictionem suam in vobis. Oculatus est Tobiam, & plorans super collum ejus dixit: Benedictio tibi sit filii mi, quia boni & optimi viri filius es. *Tob. 7.*

Gabelus ingressus domum invenit Tobiam & flevit dicens: Benedicat te Dominus Israel, quia filius es viri optimi & justi, timentis Deum. *Tob. 9.*

Ozias princeps populi Israel dixit ad Judith: Benedicta es tu filia a Domino Deo excelso, præ omnibus mulieribus super terram. Et postea universi presbyteri omnes una voce dicentes: Tu gloria Jerusalem, tu lætitia Israel &c. *Judith. 13. Judith. 15.*

Factum est cum audiret salutationem Mariæ Elisabeth, exclamavit & dixit: Benedicta tu inter mulieres &c. *Luc. 1.*

Blasphemia.

Filius mulieris Israelitidis præcepto Domini lapidatus fuit in deserto, pro eo, quod nomen Domini blasphemavit. *Lev. 24.*

Dixit Heli filius suis: Si peccaverit vir in virum, placari potest ei Dominus: si autem in Deum peccaverit, quis orabit pro eo? *1. Reg. 1.*

Nathan propheta, multum exaggeravit peccatum David, ex eo, quod blasphemare fecerat inimicos nomen Domini. *2. Reg. 12.*

Hanapi Exemplum.

E

Vir

Vir Dei dixit ad regem Israel: Quia dixerunt Syri, Deus montium, est Dominus eorum, & non est Deus vallium, dabo omnem multitudinem grandem hanc in manu tua. 3. Reg. 20.

Videtur quod majus peccatum nequivit excogitare nequissima Jezabel, ad cito lapidandum Naboth, quam blasphemiam, quam illi fecit imponi. 3. Reg. 21.

Multum displicuerunt Deo blasphemiae, quas dixerunt servi Sennacherib Regis Assyriorum, unde percussit angelus Domini centum octoginta millia hominum de exercitu suo. 4. Reg. 19.

Non expedit simplices homines contra blasphemias infidelium disputare, propter hoc prohibuit Ezechias, ne populus imperitus blasphemiae Rablaci Assyrii responderet. 4. Reg. 18.

Holofernes indignatus, eo quod Achior potentiam Dei caeli commendaverat, dixit ad eum: Quoniam prophetaffi, quod gens Israel defendatur a Deo suo, ostendam tibi quod non est Deus, nisi Nabuchodonosor, cum percusserimus eos omnes, quasi hominem unum. *Isa.* 36. *Judith.* 6.

Cum argueret Jeremias populum, pro eo quod sacrificabant omnes diis alienis, responderunt: Sermonem Domini non audiemus, sed sacrificabimus reginae caeli, sicut fecimus nos & patres nostri, & bene nobis fuit, quia malum non vidimus. *Jer.* 44.

Nabuchodonosor rex Babylonis dixit fociiis Danielis, qui statuam auream noluerunt adorare:

Quis

Quis est Deus, qui eripiat vos de manu mea? *Dan.* 3.

Quidam iniqui ex Israel in diebus Antiochi suaserunt dicentes: Eamus & disponamus testamentum cum gentibus. Quia ex quo recessimus ab eis, invenerunt nos multa mala. 1. *Mach.* 1.

Obsidente Juda Machabæo quoddam praesidium, quidam gentiles intus existentes, verba blasphemiae nefanda jaclabant, tamen cito postea coneremati fuerunt. 2. *Mach.* 10.

Dicentibus Judæis Nicanori: Est Dominus potens in caelo, qui jussit agi septimam diem solemnem, ille infelix ait: Et ego potens sum super terram, qui impero sumi arma, & negotium regis impleri. 2. *Mach.* 15.

Cum eiecisset daemonium Dominus caecum & mutum, stupentibus turbis, Pharisei blasphemabant, dicentes: Hic non eicit daemones nisi in Beelzebub principe daemoniorum. *Matth.* 12.

Pendente Domino in cruce, praeterentes blasphemabant eum, moventes capita sua &c. *Matth.* 27.

Contradicebant Judæi his, quae a Paulo dicebantur, blasphemantes ac contradicentes. *Act.* 13. & 18.

Bonitas Dei erga suos Servos.

Abraham loquens cum Domino, & petens ut parceret Sodomitis, mira fiducia utebatur, & visus fuisset apud homines importunus, sed

Dominus ei semper benigne respondit, & quod petebat, concessit *Gen. 18.*

Fugienti Jacob iram fratris Dominus elementer apparuit, & tunc ipsum redeuntem ad fratrem suum ab infecutione foceri sui liberavit. *Gen. 31. & 33.*

Magna fiducia usus est Jacob, orando Dominum dicens: Non dimittam te, nisi benedixeris mihi. *Gen. 32.*

Ait Dominus ad Moysen: Cerno, quod populus iste duræ cervicis sit, dimitte me ut irascatur furor meus contra eos. Quasi diceret, tu me tenes, nec possum hos peccatores contere, nisi dimittas me. *Exod. 32.*

Loquebatur Dominus ad Moysen, sicut loqui solet homo ad amicum suum, ipsumque ab æmulis suis & detractoribus defendebat. *Exod. 33. Num. 12. & 15.*

Obedivit Dominus voci Josue dicenti: Sol contra Gabaon non movearis. *Josue 10.*

Balach vocavit Balaam, ut malediceret filiis Israel, sed Dominus e contrario per illum benedixit eis, ut recitatur Josue 24. *Num. 23.*

Gedeon a Domino bis petiit signum in vellere, utrum deberet victoriam de hostibus obtinere. *Judic. 6.*

Mirum fuisse dicitur de hoc, quod Dominus non fuit indignatus in abiectione sui, sed contemptu servorum Dei ipse reputavit se contemni, ut patet in Samuele: non te abjecerunt, sed me, dicit Dominus. *1. Reg. 8.*

Nota

Nota etiam, quam pie locutus sit Dominus ad Nathan de David, & domo ejus in futurum.

2. *Reg. 7.*

Quamvis posteri David multipliciter & graviter peccaverunt, tamen opera ejus bona frequenter memorantur, & propter illa multoties pepercit Dominus peccatis illorum. *3. Reg. 12.*

Ex præcepto Domini corvi deferebant panem & carnes Eliæ, & postea angelus Domini panem & aquam eidem ostendit. *3. Reg. 17. & 19.*

Ezechias rex Juda dixit: Dominus bonus propitiabitur cunctis, qui in toto corde requirunt Dominum, & non imputabit eis, quod minus sanctificati sunt. *2. Paral. 30.*

Misit Dominus angelum suum, qui Tobiam juniorem duxit & reduxit, dæmonium ab ejus uxore compefcuit, gaudium parentibus ejus fecit, seniorem Tobiam a cæcitate curavit, & totam domum ejus omnibus bonis replevit. *Tob. 5.*

Videbatur quasi Dominus timere offensam Jeremiæ, cum vellet propter peccata sua omnino delere; dicebat enim cap. 7. Projiciam vos a facie mea &c. Tu ergo noli orare pro populo hoc, nec assumas pro eis laudem & orationem, & non obstitas mihi, quoniam non exaudiam te. *Jerem. 7.*

Planum est, quod Deus est cum servis suis in tribulatione: Unde Nabuchodonosor vidit cum Azaria & sociis suis similem filio Dei in fornace candenti. *Dan. 3.*

E 3

Cum

Cum Daniel esset in Babylone in lacu leonum, misit ei de longinquo, scilicet de Judæa, prandium per Habacuc prophetam. *Dan. 14.*

Eaudivit Dominus vocem Susannæ; & quia per impudicos fenēs presbyteros injuste fuerat condemnata, per continentem puerum fuit iusto iudicio liberata. *Dan. 13.*

Præparavit Dominus piscem grandem, ut deglutiret Jonam, qui tamen propter inobedientiam videbatur iuste meruisse pœnam. *Jona. 2.*

Machabæus, & qui cum eo erant, pugnantēs contra Timotheum, habuerunt manifeste de cælo auxilium, apparuerunt enim viri quinque in equis &c. Postea vero alia vice euntes ad prælium contra Lysiam, apparuit præcedens eos eques in veste candida armis aureis hastam vibrans. *2. Mach. 10. & 11.*

Mira erat benignitas in Salvatore, qui circuibat sanans omnem languorem, & omnem infirmitatem: quod nisi fecisset, multi infirmi accedere ad eum non potuissent. *Matth. 4. Luc. 8.*

Leproso dicenti: Domine, si vis, potes me mundare, pie respondit, & benigne fecit, extendens enim Jesus manum, tetigit dicens: Volo, mundare. Sacerdotes autem hujusmodi homines habebant horrore. *Matth. 8.*

Statim post vocationem Matthæi discubuit Dominus in domo ejus. *Matth. 9.*

Cum secessisset Dominus in desertum, vidit turbam multam, & misertus est ejus, & curavit

vit languidos eorum: vespere autem facto, dimiserunt discipuli: Dimittamus turbam, Jesus autem tanquam liberalissimus, ait illis: Date eis vos manducare. *Marci 5.*

Petrus incipiens mergi, clamavit dicens: Domine salvum me fac, & continuo Jesus extendens manum apprehendit eum. *Matth. 14.*

Mariam Magdalenam pie defendit Dominus contra Pharisæum, male de ea cogitantem, & contra sororem propriam de illa conquerentem: Item & contra discipulos propter effusionem unguenti in eam frementes. *Luc. 7, 19. Marc. 14.*

Ineffabilis pietas Dei multum ostenditur in exemplo de filio prodigo, ubi dicitur: Cum adhuc longe esset filius, vidit illum pater suus & misericordia motus est, & occurrens cecidit super collum ejus, & osculatus est eum. Idem petebat fieri sicut unus de mercenariis. Pater interrupit verba, & recepit eum in filium. *Luc. 15.*

De facili Dominus recipit illos, quos mundus ejicit. Unde cæcus ille natus, a Domino illuminatus, postquam fuit a synagoga ejectus, statim a Domino receptus est. *Joan. 9.*

Mira fuit Christi benignitas, quando ad domum publicani Zachæi, qui eum videre cupiebat, seipsum invitavit, & ejusdem domui benedixit. *Luc. 19.*

Cum protulisset Dominus indistincte, unus ex vobis me tradet, sequitur: Cum recubisset Joannes super pectus Jesu: ait: Domine quis

est?

est? ecce quam magna benignitas & familiaritas. *Joan. 13.*

Promisit Salvator discipulis, de suo recessu contristatis, quia Pater alium Paracletum daret eis, quod adimpletum optime die Pentecostes, quando Spiritus sanctus eos taliter roboravit, consolatus est, illustravit, & docuit. *Act. 2.*

Venientibus ad capiendum Dominum ministris Pontificum dicitur eis: Si me quaeritis, finite hos abire. Sciebat enim quod non erant parati ad martyrium sustinendum. Idcirco elementer infirmitati eorum condescendens, voluit, quod parceretur eis. *Joan. 18.*

Periit latro ut Dominus meminisset ejus, cum venisset in regnum suum. Dominus autem plus concessit, quam ille peteret, dicens, hodie mecum eris in paradiso. *Luc. 23.*

Magna fuit Christi pietas, qui nec Petrum, qui ter eum negavit, repulit, sed benigne respexit, nec Thomam in dubitatione reliquit, sed se palpandum manifeste exhibuit. *Luc. 22. Joan. 20.*

Item Paulum in actu persecutionis existentem excœcavit, prostravit, & convertit. *Act. 9.*

Dum lapidaretur Stephanus, vidit Dominum in caelis stantem, tanquam paratum ad ipsum fortiter adjuvandum. *Act. 7.*

Beato Joanni in insula Pathmos exulanti multam benignitatem Dominus ostendit, apparendo ei, & angelum suum mittendo, qui eum multiplici revelatione consolatus est. *Apos. 1. & per totum,*

Boni

Boni latentes inter malos.

Quamvis scriptum sit: Omnis caro corrumpat viam suam, tamen dixit Dominus ad Noe: Te vidi justum coram me in generatione hac. *Gen. 7.*

Loth justus habitavit in medio Sodomorum. *Gen. 13.*

Joseph in Aegypto castam & fidelem vitam duxit. *Gen. 39.*

Apparuit Dominus Moyse in terra Madian, cum oves soceri sui Jethro pasceret in deserto. *Exod. 3.*

Samuel inter filios Heli pessimos, sanctus & innocens fuit. *1. Reg. 2.*

Sub Achab & Jezabel Elias omnes, se solo excepto, reputabat idololatrias: sed dixit ei per responsum Dominus: Relinquam mihi 7000, virorum, quorum genua non sunt curvata ante Baal. De quo etiam ad Ro. 11. An nescitis &c. *1. Reg. 2. 3. Reg. 19.*

Tobias natus fuit ex tribu Nephtali sub regno Samariae, in quo fere omnes putabantur idololatria & vitis diversis infesti. Unde iste in captivitate positus viam veritatis non deseruit. *Tob. 1.*

Mardocheus erat visus, ubi quasi omnes adorabant Aman superbissimum, ipse vero Mardocheus genua non flectebat. *Esther 3, 5.*

Sanctus Job gentilis fuit, & de Esau dicitur descendisse, quem tamen constat fide & moribus mirabiliter claruisse, qui de seipso dicebat:

Frater fui draconum, & socius struthionum.
Job. 2.

Hieremias propheta erat cum populis, qui remanserant in Judæa post destructionem Hierusalem, qui pro ipsis orabat, & ipsis voluntatem Domini monstrabat. Illi vero dicebant: Mendacium tu loqueris, non te misit Dominus, sed Baruch incitabat te adversus nos, ut tradat nos in manus Chaldæorum. *Jer. 43.*

Dixit Dominus Ezechiel: Tu fili hominis, ne timeas eos, quoniam increduli, & subversores sunt tecum, & cum scorpionibus habitas. *Ezech. 2.*

Daniel, Ananias, Azarias, Misael habitaverunt cum Chaldæis idololatris, qui eos ad idololatriam inducere, & a cultu veri Dei retrahere laboraverunt. *Daniel 3, 6. & 14.*

Sufanna fuit castissima in Babylone, ubi senes presbyteri erant impudici, & iudices iniqui. *Dan. 13.*

Videbatur tempore Antiochi Epiphaniis, quod Judæi erant ad ritum gentium translati, sed inventi sunt Mathathias, & filii ejus, Eleazarus, & multi alii, in lege Dei valde stabiles & firmi. *2. Mach. 3.*

Commendans Dominus fidem & devotionem Centurionis de Capharnaum dixit: Quod non invenerat tantam fidem in Israel. *Matth. 13.*

Nicodemus princeps Judæorum venit ad Jesum nocte & plane confessus est. Rabbi, scimus quia a Deo venisti magister. *Joan. 3.*

Po.

Postea crucifixo Domino, venit ad sepeliendum cum portans 100. libras unguenti pretiosi. *Joan. 20.*

Joseph nobilis decurio ab Arimathia discipulus erat Jesu, occultus autem propter metum Judæorum, depositus tamen metu, audacter intravit ad Pilatum, & devotam petitionem fecit, petens corpus Jesu ab indevoto tyranno. *Marc. 15.*

Honorabilis Doctor Gamaliel legis erat Pharisæus, & dedit bonum & nobile consilium pro apostolis, participibus sacerdotum. *Act. 5.*

Vir quidam erat in Cæsarea, nomine Cornelius, religiosus & timens Deum cum omni domo sua, faciens elemosynas plebi & deprecans Dominum semper. *Act. 10.*

C.

Castitas.

Quamdiu primi parentes in Paradiso fuerant, virgines extiterunt, sed ipsis ejectionis dicitur. Adam cognovit Evam uxorem suam.

Gen. 4.

Cum Sichem violasset Dinam filiam Jacob, fratres ejus irati sunt valde, eo quod sedam rem operatus esset in Israel, & violatorem & patrem ejus, & eorum populum occiderunt. *Gen. 34.*

Nota